

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

ЯЛАНЕЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ

ТОМАШПІЛЬСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

24234, с. Яланець, вул. Соборна 1, тел. (04348) - 4 - 57 – 49;

факс (04348) - 4 - 57 – 49 e - mail Jalanscool@ukr.net

Схвалено

педагогічною радою закладу освіти
від 31.08.2023 року протокол №1

Голова педагогічної ради
закладу освіти

_____ Людмила РІЧНЯК

Затверджено

наказом по закладу освіти
від 31.08. 2023 року №89

в.о. директора ліцею

_____ Людмила РІЧНЯК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Яланецького ліцею

на 2023-2024 навчальний рік

с. Яланець

2023 рік

Пояснювальна записка

Освітня програма Яланецького ліцею Томашпільської селищної ради Вінницької області на 2023/2024 навчальний рік розроблена згідно

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».
- Постанов Кабінету Міністрів України:
  - від 21.02.2018р. №87 «Про затвердження Держ. стандарту початкової освіти» (введено в дію: з 01.09.2018р. – для 1х класів; з 01.09.2019 – для 1-2 класів; з 01.09.2021 - для 1-4 класів); зі змінами (Постанова КМУ №688 від 24.07.19р., введено в дію з 16.08.19р.)
  - від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Держ. стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 01.09.2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти - з 01.09. 2018 р.);
- Типової освітньої програми:
  - розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України протокол №2/2-2 від 22.02.2018; наказ МОН № 1272 від 08.10.19р. «Про затвердження типових

освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»; наказ МОН № 1273 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО».

- для закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН від 19.02.2021 №235 (введено в дію з 2022/2023 н.р.) для 5 та 6 класу;
- -закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (введено в дію з 2018/2019 н.р.);
- -закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (введено в дію для 10-х класів – з 01.09.2018 р., для 10-11 класів – з 01.09.2019 р.); наказ МОН № 1493 від 28.11.19р. «Про внесення змін до типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня».
- **Наказів та Листів МОН України:**
- від 08.06.2018р. за №609 "Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти"(ППСлужба)
- -від 10.07.2019р. №955 "Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах" {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 165 від 15.02.2023
- -Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 30.08.2022
- від 07.01.2019р. за № 1369 «Про затвердження Порядку проведення ДПА»;
- від 17.03.2015р. за №306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (в дії з 17.04.2015р.);
- від 08.05.2019р. за №621 «Про внесення змін до наказу МОН № 762 від 14.07.15р. (зі змінами Наказ Міністерства освіти і науки України 01 березня 2021 року № 268): Про Порядок переведення учнів (вихованців) ЗЗСО до наступного класу».
- Лист МОН України № 1/9-471 від 18.07.19р. «Щодо окремих питань переведення учнів ЗЗСО до наступного класу».

- Лист Міністерства освіти і науки України від 17.05.2023 року № 1/6990-23 “Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2023/24 навчального року”;
- Лист державної служби України з надзвичайних ситуацій №03-1870/162-2 “Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти”;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974 “Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України”;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 “Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти”;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.02.2023 № 201 “Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти”;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.04.2020 № 574 “Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій”;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 № 601 “Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів”;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.02.2020 № 143 “Про затвердження типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи”;
- Наказ Міністерства охорони здоров’я України від 25.09.2020 №2205 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти” зі змінами;
- “Абетку для директора” від ДСЯО;
- рекомендації від ДСЯО “Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки”.
- наказ Міністерства від 31.05.2023 № 648, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 16 червня 2023 р. за № 1007/40063, яким затверджено оновлений Типовий перелік обладнання та інвентарю для фізкультурно-спортивних приміщень закладів освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти.
- Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2023 р. № 705 «Про проведення всеукраїнського конкурсу “Учитель року-2024”»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”
- Положення про атестацію педагогічних працівників (2022р.)
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 серпня 2022 року № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»
- Наказ Міністерства охорони здоров’я України від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров’я України» (щодо тривалості онлайн-уроків для школярів)
- Перелік рекомендованої МОН початкової літератури на 2023/2024 навчальний рік
- Електронні версії підручників для учнів 1-11-х класів (2023-2024 н.р.)
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій № 03-1870/162-2 від 14.06.2022 року «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»

- [Наказ МОН від 01.04.2022 №289 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти”](#)
- [Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”](#)
- [Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти”](#)
- [Наказ МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання”](#)
- [Положення про сертифікацію педагогічних працівників \(зі змінами №170 від 28.02.2023 р.\)](#)
- [Інструкція з діловодства у закладах загальної середньої освіти](#)
- [Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017р. “Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти”](#)
- [Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. “Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України”](#)
- [Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012р. “Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів”](#)
- [Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. “Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу”](#)
- [Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. “Про затвердження примірної тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД”](#)
- [Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2022 р. № 1/8794-22 «Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022/2023 навчальному році»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України від 26 липня 2022 р. № 1/8462-22 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану»](#)
- [Листи Міністерства освіти і науки України від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки України №4/1513-22 від 06.07.2022 «Про підтвердження кваліфікаційних категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»](#)
- [Державна служба України з надзвичайних ситуацій № 03-1870/162-2 від 14.06.2022 року «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»](#)
- [Наказ МОН від 01.04.2022 №289 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти”](#)
- [Наказ МОН від 30.07.2021 №868 “Про затвердження форм звітності з питань діяльності закладів загальної середньої освіти та інструкцій щодо їх заповнення”](#)
- [Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”](#)
- [Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти”](#)
- [Наказ МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання”](#)
- [Положення про центр професійного розвитку педагогічних працівників](#)
- [Положення про сертифікацію педагогічних працівників \(зі змінами від 24.12.2019 р.\)](#)
- [Інструкція з діловодства у закладах загальної середньої освіти](#)
- [Наказ МОН № 795 від 12.07.21 року «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти»](#)
- [Лист МОН № 1/9-436 від 30.08.21 року Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами закладах загальної середньої освіти](#)
- [Постанова КМУ № 957 від 15.09.2021 року Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти\(зі змінами від 26 квітня 2022 р. № 483\),](#)
- Статуту Яланецького ліцею

Освітня програма ліцею – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня. Відповідно до пункту 3 статті 12 Закону «Про освіту» повна загальна середня освіта має три рівня освіти – початкова освіта, базова середня освіта та профільна середня освіта, що відповідає впровадженню відповідних стандартів.

Державний стандарт початкової загальної освіти:

В **Яланецькому ліцеї**, учні 1-4 класів навчаються за принципами НУШ. Для них: створено освітнє середовище із розподілом приміщення кабінетів на відповідні осередки; забезпечено ресурсами для навчання (підручники, відповідні дидактичні матеріали та технічне оснащення); освітній процес відбувається через призму наскрізних ліній та базується на партнерських відносинах вчителя, учня та його батьків; навчальні програми відповідно до Типової освітньої програми ПШ виконуються так, що в атмосфері довіри й взаємоповаги реалізується право дитини на гру із плеканням самостійності та незалежного мислення кожного учня.

Оновлені програми й, відповідно, оновлені підходи до навчання учнів 1-4 класів сприяють успішному розвитку таких умінь, як: читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно і письмово; критичне та системне мислення; творчість; ініціативність; здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Навчання учнів початкової школи відбувається на засадах розвитку життєвих навичок.

5 та 6 клас буде навчатися за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа».

Учні 7 -9 класів мають змогу вивчати предмети в умовах стандартної організації освітнього процесу.

Специфіка базової освіти в школі спрямована на: формування наукового світогляду школярів, інтеграцію особистості учня в систему національної /світової/ культури, формування загальної культури людини, створення основи для усвідомленого вибору подальшої освіти, формування потреби в самоосвіті та саморозвитку, виховання поваги до прав та свобод інших. Головним в освітньому процесі є спрямованість на розвиток психосоціальних та спеціальних навичок із усвідомленням своєї унікальності.

Освітня програма старої школи

Завдяки детальній підготовці та злагодженій роботі всього педколективу впродовж навчального року своєчасно й обґрунтовано проводиться низка заходів:

- роз'яснювальні бесіди з учнями та батьками (через збори у форматі «учні+батьки», через виховні години, через індивідуальні консультації);
- складаються Навчальні плани для **10-х та 11-х класів**, враховано: матеріальну базу школи, склад педагогічних працівників та їх рівень підготовки/;
- обираються Навчальні програми відповідних предметів та/або інтегрованих курсів;
- відповідно до планів роботи МОН та ІМЗО замовляються підручники (їх надходження в школу фіксується через «Курс.Школа»);
- **моніторинг впровадження Освітньої програми та реалізації поставлених задач** здійснюється протягом навчального року відповідно до Плану роботи школи на рік. Аналіз/результати **опитувань** учасників освітнього процесу, вивчення **документації**, досліджень ефективності проведених **заходів** - це частина інформації, що має відображення в Річному звіті директора школи. Основними показниками є: моніторинг знань, умінь та навичок з окремих предметів; результати контрольних випробувань/досліджень успішності навчання учнів; участь учнів школи у предметних олімпіадах, творчих, спортивних та інтелектуальних змаганнях/конкурсах участь учнів у конкурсах Всеукраїнського рівнів; аналіз результатів НМТ; аналіз успішності вступної кампанії - вступ до ЗВО; аналіз результатів атестації педпрацівників та їх навчання /підвищення кваліфікації за напрямами; аналіз участі педпрацівників у методичних заходах школи, ОТГ, району, області.

Освітня програма школи покликана на впровадження таких методів навчання, що базуються на партнерстві, участі, активному навчанні, врахуванні актуальних потреб і рівня розвитку, наближеності до реального життя дітей і підлітків.

Важливим для реалізації концептуальних положень розвитку школи є **модернізація** змісту освіти, забезпечення **національного виховання**, розвитку і **соціалізації** дітей та молоді, **інформатизація** освіти, посилення **кадрового забезпечення**, оптимізація системи **методичної роботи** також вдосконалення організаційних форм **співпраці** з батьками, **оптимізація** управлінської діяльності; **матеріально-технічне** та **фінансове** забезпечення сучасного розвитку закладу.

Шляхами реалізації цих напрямів є комплекс заходів, який складається з:

- відповідних управлінських дій, спрямованих на забезпечення економічних і соціальних гарантій професійної самореалізації педагогічних працівників,
- забезпечення сприятливих та комфортних умов організаційно-педагогічної та методичної роботи;

- створення й підтримка атмосфери спільної відповідальності за результати освітньої діяльності з боку всіх учасників освітнього процесу;
- сприяння формуванню системи психолого-педагогічної служби;
- підвищенню компетентності педагогічних працівників;
- ефективна взаємодія адміністративного складу та колегіальних органів управління закладом (педагогічна рада визначає стратегію розвитку школи; створює умови для послідовних змін; здійснює аналіз і контроль діяльності колективу; забезпечує колегіальність щодо прийняття важливих рішень).

Реалізація задач освітньої програми проходить ще й через урізноманітнення та удосконалення форм *співпраці педагогічного колективу закладу з батьками учнів*, закладами професійно-технічної освіти, закладами вищої освіти та громадськими організаціями.

Досягнення мети розвитку ліцею й виконання освітньої програми передбачає наявність та вдосконалення комп'ютерного оснащення, мережі Інтернет із швидкісним доступом для всіх учасників та сучасного програмного забезпечення освітнього процесу; використання прикладного програмного забезпечення в управлінській діяльності керівництва.

Метою роботи Яланецького ліцею є забезпечення реалізації права учнів на здобуття повної загальної середньої освіти, створення сприятливих умов для збереження і зміцнення здоров'я здобувачів освіти, здатних до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, які мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, виховання самодостатньої особистості через систему життєвого самоврядування, впровадження сучасних педагогічних освітніх технологій та інноваційних методик.

Основними завданнями ліцею є:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- впровадження у 5,6 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного спочатку тривалими карантинами, потім - військовою агресією РФ на території нашої держави;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;
- просвіта з питань особистої безпеки;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання; психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану;
- забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Повна загальна середня освіта Яланецького ліцею має три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- повна середня освіта тривалістю два роки.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» мовою освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти є державна мова.

Головним завданням ліцею є підготовка учнів до самостійного життя, в якому вони мають вирішувати реальні завдання в непростих умовах сьогодення. Ступінь самовизначення і самореалізації особистості випускника безпосередньо залежить від рівня його інтелектуального, морального і творчого розвитку: не просто оволодіти сумою знань різних наук, а й їхньою цілісною системою, яка відображає єдину наукову картину світу. Сьогодні випускник школи – людина самодостатня, адаптована до життя, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації.

За Статутом Яланецький ліцей Томашпільської селищної ради Вінницької області є правонаступником загальноосвітньої школи I-III ступенів села Яланця Томашпільської районної ради Вінницької області, яка введена в дію

1 вересня 1984 року та є комунальним неприбутковим закладом освіти та об'єктом права власності об'єднаної територіальної громади Томашпільської селищної ради, управління яким здійснює Томашпільська селищна рада та її уповноважений орган – відділ освіти Томашпільської селищної ради. Власником Яланецького ліцею є Томашпільська селищна рада.

Учасниками освітнього процесу в Яланецькому ліцеї є учні, педагогічні працівники та інші працівники закладу освіти; батьки (особи, що їх замінюють) учнів.

Здобуття повної середньої освіти у закладі відбувається за очною (денною) формою (1-11 класи), а також може бути в індивідуальній, у тому числі екстернатній формах.

У 2023/2024 навчальному році в закладі функціонуватимуть 11 класів, в яких будуть навчатися 92 учні: у школі I ступеня - 4 класи (25 учнів), у школі II ступеня - 5 класів (47 учнів), у школі III ступеня - 2 класи (20 учнів).

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення закладу для осіб з особливими освітніми потребами можливий тільки на I поверх, пандус - в наявності. Інші умови доступності для навчання осіб з особливими потребами відсутні.

Під час дистанційного навчання використовуватиметься платформа Meет. Час безперервної роботи з технічними засобами навчання:

- для учнів 1 класу – не більше 10 хвилин;
- для учнів 2-4 класів – не більше 15 хвилин;
- для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин;
- для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин;
- для учнів 10-11 класів на 1-й годині занять – до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин;
- при здвоєних навчальних заняттях для учнів 10-11 класів – не більше 25-30 хвилин на першому навчальному занятті та не більше 15-20 хвилин на другому навчальному занятті.

Інші години проводяться педагогічними працівниками асинхронно, заняття проводяться за складеним розкладом у межах їхньої річної тарифікації та для виконання навчальних програм.

РОЗДІЛ I

Основні терміни та їх визначення в Освітній програмі

Основні терміни та їх вживання в Освітній програмі визначено Законом України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2145- VIII.

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

1) автономія - право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених законом;

2) академічна свобода - самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і

творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом;

3) безоплатна освіта - освіта, яка здобувається особою за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів згідно із законодавством;

3-1) булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

систематичність (повторюваність) діяння;

наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого;

4) викладацька діяльність - діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору;

5) електронний підручник (посібник) - електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію;

6) заклад освіти - юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність;

7) засновник закладу освіти - орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника;

8) здобувачі освіти - вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти;

9) індивідуальна освітня траєкторія - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план;

10) індивідуальна програма розвитку - документ, що забезпечує індивідуалізацію навчання особи з особливими освітніми потребами, закріплює перелік необхідних психолого-педагогічних, корекційних потреб/послуг для розвитку дитини та розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків дитини з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання;

11) індивідуальний навчальний план - документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів;

12) інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

13) інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

14) кваліфікація - визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання);

15) компетентність - динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

16) освітній процес - система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей;

17) освітня діяльність - діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

18) освітня послуга - комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання;

19) освітня програма - єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання;

20) особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

21) педагогічна діяльність - інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей;

22) результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

- 23) рівень освіти - завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;
- 24) розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- 25) система освіти - сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними;
- 26) Закон України "Про загальну середню освіту".
- 27) суб'єкт освітньої діяльності - фізична або юридична особа (заклад освіти, підприємство, установа, організація), що провадить освітню діяльність;
- 28) універсальний дизайн у сфері освіти - дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну;
- 29) якість освіти - відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг;
- 30) якість освітньої діяльності - рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

РОЗДІЛ II

Структура Яланецького ліцею

У 2023-2024 навчальному році в Яланецькому ліцеї навчатиметься 92 учні:

I ступінь – початкова школа – 1-4 класи - 25 учнів

II ступінь – базова (основна) школа – 5-9 класи – 47 учнів

III ступінь – старша школа - 10-11 класи – 20 учнів.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня святом День знань і триватиме до 28 червня 2024 року.

Свято Першого дзвоника та День знань провести 1 вересня 2023 року.

У 2023-2024 навчальному році в Яланецькому ліцеї навчатиметься 92 учні:

I ступінь – початкова школа – 1-4 класи – 25 учнів

II ступінь – базова (основна) школа – 5-9 класи – 47 учнів

III ступінь – старша школа - 10-11 класи – 20 учнів.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня святом День знань і триватиме до 28 червня 2024 року.

Свято Першого дзвоника та День знань провести 1 вересня 2023 року.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

- I семестр – з 01.09.2023 року по 22.12.2023 року,

- II семестр – з 08.01.2024 року по 30.05.2024 року.

Протягом навчального року організувати та провести канікули в такі терміни:

Осінні – з 30.10.2023 року по 05.11.2023 року – 7 днів;

Зимові – з 23.12.2023 року по 07.01.2024 року – 16 днів;

Весняні - з 25.03.2024 року по 31.03.2024 року -7 днів.

Всього – 31 день.

Всього протягом 2023-2024 навчального року буде:

Всього тижнів - 39;

Навчальних тижнів - 35

Всього днів - 273;

Навчальних днів - 175

Вихідних днів – 67;

Канікул – 31 день.

I семестр 2023-2024 навчального року:

Всього тижнів -17

Навчальних тижнів - 15

всього днів -120;

навчальних днів -76;

вихідних днів -30;

канікули – 14 днів.

Вересень 2023 року: всього днів -30;

навчальних днів -21;

вихідних днів -9.

Жовтень 2023 року: всього днів -31;

навчальних днів -20;

вихідних днів -9;

канікули – 2 дні.

Листопад 2023 року: всього днів -30

навчальних днів -19

вихідних днів -6

канікули – 5 днів.

Грудень 2023 року: всього днів - 31

навчальних днів - 16

вихідних днів - 7

канікули –9 днів

II семестр 2023-2024 навчального року

Всього у II семестрі :

Всього тижнів – 22

навчальних тижнів - 20

всього днів -153;

навчальних днів -99;

вихідних днів -37

канікули – 17днів.

Січень 2024 року: всього днів -31

навчальних днів -18

вихідних днів - 6

канікули –7 днів.

Лютий 2024 року: всього днів -29

навчальних днів -21

вихідних днів -8

Березень 2024 року: всього днів -31

навчальних днів -16;

вихідних днів -8;

канікули – 7 днів

Квітень 2024 року: всього днів -30

навчальних днів -22;

вихідних днів – 8;

Травень 2024 року: всього днів -31

навчальних днів - 22

вихідних днів - 9

Протягом 2023-2024 навчального року організовано канікули протягом 31 дня.

Свято Останнього дзвоника провести 30 травня 2024 року.

У межах часу, передбаченого робочим навчальним планом закладу освіти, встановити тривалість навчального тижня на весь навчальний рік – 5-денний робочий тиждень.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2023/2024 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Законом № 2136-IX встановлено додаткові правила на час війни, а саме: «У період дії воєнного стану не застосовуються норми статті 53 (тривалість роботи напередодні святкових, неробочих і вихідних днів), частини першої статті 65, частин третьої - п'ятої статті 67 та статей 71 - 73 (святкові і неробочі дні) КЗпП України».

А це означає, що у період дії воєнного стану не діють правила, які прописані у зазначених статтях КЗпП. Отже, цього річ під час війни немає офіційних святкових та неробочих днів. Тому працівники мають працювати у ці дні. Ці дні наразі є звичайними робочими днями і оплачуються у звичайному порядку.

Відповідно до листа Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» у закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилину мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року).

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322- 22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 року №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 02.01.2019 року за №1369 та стратегії розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року провести державну підсумкову атестацію:

4 клас – з двох предметів: українська мова – комбінований (мова та читання); математика – травень 2024 року

9 клас – з трьох предметів – українська мова, математика та предмет за вибором закладу освіти – червень 2024 року.

У 2024 році випускники складатимуть НМТ з 3 обов'язкових предметів:

українську мову; історію України; математику.

Ще один предмет майбутні абітурієнти зможуть обрати самостійно. Зокрема, серед варіантів: українська література (для філологічних спеціальностей), іноземна мова, біологія, фізика, хімія, географія

На виконання наказів Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» по завершенні навчального року вручити учням:

- 1 класу – свідоцтво досягнень (травень 2024 року);
- 2 класу – свідоцтво досягнень (травень 2024 року);
- 3 клас – свідоцтво досягнень (травень 2024 року)
- 4 клас - свідоцтво досягнень (травень 2024 року).

Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 року № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» по завершенні навчального року вручити учням 5,6 класу - свідоцтво досягнень (травень 2024 року).

9 клас - свідоцтво про здобуття базової середньої освіти та додаток до нього;

- свідоцтво про здобуття базової середньої освіти з відзнакою (за потреби)

11 клас - свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти та додаток до нього;

- свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти з відзнакою (для учнів, нагороджених срібною медаллю «За досягнення у навчанні» та учням, нагороджених золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні» (за потреби).

Учням 7-8 та 10 класів видати таблицю навчальних досягнень учнів.

Відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти від 31.08.2023 року, протокол №1, наказу по закладу освіти від 31.08.2022 року № 152 «Про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій в 2022-2023 навчальному році» на виконання листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 року №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» навчальні екскурсії та навчальну практику не проводити.

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року №2205 Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394, листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 року №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроків для учнів початкової школи» при визначенні гранично-допустимого навантаження учнів тривалість уроку становить:

- у 1 класі – 35 хвилин;

- у 2-4 класах – 40 хвилин;

- 5-11 класах - 45 хвилин;

Згідно із Статутом закладу освітній процес здійснюється за 5-денним навчальним тижнем.

Режим роботи закладу освіти - одна зміна. Початок занять 9.00 годині.

Відповідно до Правил внутрішнього трудового розпорядку, прийнятих педагогічною радою закладу освіти від 31.08.2023 року, протокол №1 та затверджених наказом по закладу освіти від 31.08.2023 року № 93 «Про затвердження Типових правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників закладу освіти на 2023-2024 навчальний рік» встановлено такий розклад занять (уроків та перерв):

1 урок – 9.00-9-45

перерва – 9.45-9.55

2 урок – 9.55-10.40

перерва – 10.40 – 11.00

3 урок – 11.00-11.45

перерва – 11.45-12.05

4 урок – 12.05-12.50

перерва – 20.50 – 13.00

5 урок – 13.00-13.45

перерва – 13.45-13.55

6 урок – 13.55-14.40
перерва – 14.40 – 14.50
7 урок – 14.50-15.35

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 року №1/13749-23 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року №2205 Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394, листа Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 року №1/9-72 «Про недопущення перевантаження учнів початкових класів надмірним обсягом домашніх завдань», листа Міністерства освіти і науки України від 29.10.2021 року № 1/9-651 «Про обсяг і характер домашніх завдань учнів загальноосвітніх навчальних закладів» у 1 класі домашні завдання не задаються. Обсяг домашніх завдань з усіх предметів має бути таким, щоб витрати часу на їх виконання не перевищували:

- у 2 класі 45 хвилин;
- у 3 класі - 1 години 10 хвилин;
- 4 класі - 1 годину 30 хвилин;
- у 5-6 класах - 2,5 години;
- у 7-9 класах - 3 години;
- у 10-12 класах - 4 години.

Недопустимим є перевантаження учнів завданнями, які містяться у додаткових посібниках, зошитах з друкованою основою: зафарбування малюнків, складання схем, таблиць, використання додаткових завдань і вправ, написання домашніх творів, тощо.

Домашні завдання не даються учням на вихідні, святкові та канікулярні дні.

Добір завдань для домашньої роботи, інструктаж щодо їх виконання (повний, стислий, конкретний тощо) учитель продумує завчасно і фіксує в поурочному плані-конспекті уроку.

Успішне виконання учнями домашніх завдань в значній мірі залежить від співпраці учителя з їхніми батьками. Важливо переконати батьків у тому, що дотримання оптимального режиму виконання домашніх завдань, їхня посильна допомога і контроль за виконанням сприятимуть розв'язанню основної мети навчальної домашньої роботи. Вчитель повинен знайомити батьків з основними програмовими вимогами до навчальних предметів, усного та писемного мовлення молодших школярів тощо, повідомляти батьків про результати виконання домашніх завдань.

Місце подачі домашнього завдання може бути на будь-якому етапі уроку.

Не допускається подача домашнього завдання під час чи після дзвінка на перерву, після уроків, оскільки воно в повній мірі не фіксується дітьми; учні позбавлені можливості ставити запитання; учитель не встигає пояснити суть завдання.

Учасники освітнього процесу

Учасниками освітнього процесу є:

- здобувачі освіти;
- педагогічні працівники;
- батьки здобувачів освіти.

Права та обов'язки здобувачів освіти (учнів закладу освіти)

Здобувачі освіти мають право на:

- навчання впродовж життя та академічну мобільність; індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання; відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- збереження місця навчання на період проходження військової служби за призовом та/або під час мобілізації, на особливий період;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- Виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти; - поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності).

Здобувачі освіти мають також інші права та обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами закладу освіти.

Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

Права та обов'язки педагогічних працівників:

Педагогічні працівники закладу мають право на:

- академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі;
- педагогічну ініціативу;
- розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання;
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів;
- підвищення кваліфікації, перепідготовку;
- вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- відзначення успіхів у своїй професійній діяльності;
- справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;
- захист професійної честі та гідності;
- індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку та іншу) діяльність за межами закладу освіти;

- творчу відпустку строком до одного року не більше одного разу на 10 років із зарахуванням до стажу роботи;
  - забезпечення житлом у першочерговому порядку, пільгові кредити для індивідуального і кооперативного будівництва;
  - забезпечення службовим житлом з усіма комунальними зручностями у порядку, передбаченому законодавством;
  - безпечні і нешкідливі умови праці;
  - подовжену оплачувану відпустку;
  - участь у громадському самоврядуванні закладу освіти;
  - участь у роботі колегіальних органів управління закладу освіти.
- Педагогічні працівники закладу зобов'язані:*
- постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність;
  - виконувати освітню програму для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання;
  - сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
  - дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності;
  - дотримуватися педагогічної етики;
  - поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки.

Педагогічні працівники мають також інші права та обов'язки, передбачені законодавством, колективним договором, трудовим договором та/або установчими документами закладу освіти.

Права та обов'язки інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, визначаються законодавством, відповідними договорами та/або установчими документами закладу освіти.

Відволікання педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників від виконання професійних обов'язків не допускається, крім випадків, передбачених законодавством.

Особи, винні в порушенні вище зазначених прав та обов'язків, несуть відповідальність згідно з законом.

Права та обов'язки батьків здобувачів освіти (учнів закладу освіти)

1. Виховання в сім'ї є першочерговою розв'язкою розвитку дитини як особистості. Батьки мають рівні права та обов'язки щодо освіти і розвитку дитини.

Батьки здобувачів освіти (учнів школи) мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;
- звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти; - обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти;
- брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу освіти; - завчасно отримувати інформацію про всі заплановані у закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини;
- брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану;
- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності.

Батьки здобувачів освіти (учнів закладу освіти) зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у дитини повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності).

Держава надає батькам здобувачів освіти допомогу у виконанні ними своїх обов'язків, захищає права сім'ї. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування мають поважати право батьків виховувати своїх дітей відповідно до власних релігійних і філософських переконань, а суб'єкти освітньої діяльності мають враховувати відповідні переконання під час організації та реалізації освітнього процесу, що не повинно порушувати права, свободи та законні інтереси інших учасників освітнього процесу.

РОЗДІЛ IV

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання відповідно до цієї

Освітньої програми

При записі дитини до школи батьки (законні представники) знайомляться з необхідними документами – Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, а також мають надати *Згоду на обробку персональних даних* (в межах нормативних документів).

При наборі дітей до 1 класу (1 ступінь навчання) батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи про допуск учня до дитячого колективу (довідка встановленого зразка) та карту щеплень;

Зарахування до 1-ого класу відбувається відповідно до щорічних наказів.

Комплектування 1-ого класів завершується 31 серпня поточного року.

За наказом **МОН № 405 від 20.04.18р.**: «*Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов*».

При зарахуванні учнів протягом навчального року на усі ступені навчання батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи та карту щеплень;
- особову справу з попереднього місця навчання.

Порядок зарахування учнів до школи є незмінним: дитина буде зарахована до школи.

Всіх учнів та їх батьків (законних представників) адміністрація школи обов'язково знайомить із Статутом школи, іншими розпорядчими та нормативними положеннями, що діють у школі

1. Зарахування до 1 класу:

Діти, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку (дошкільний освітній заклад).

Відповідно до ст.36 п.3 Закону України «Про освіту» (Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2017 року № 2145- VIII) перший рівень визначає здатність особи виконувати прості завдання у типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері роботи або навчання, виконувати завдання під безпосереднім керівництвом іншої особи.

Відповідно до пункту 22 Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 року №778, до першого класу зараховуються, як правило діти з шести років.

На виконання пункту 1.4. Постанови Державної санітарно-епідеміологічної служби України від 29.07.2009 року №20 «Про підготовку загальноосвітніх навчальних закладів до нового 2009-2010 навчального року»: не допускається прийом до школи дітей молодше 5 років 8 місяців.

Зарахування дітей до першого класу, здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року (далі – Порядок), наказу Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2022 року №1/4202-22 «Щодо зарахування до 1-го класу закладів загальної середньої освіти»:

- до 1 класу закладу освіти зараховувати дітей, як правило, із 6 років: прийом дітей до 1 класу ліцея здійснювати на безконкурсній основі, як правило, відповідно до території обслуговування.

На виконання пункту 4 «Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року № 367«Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», листа Міністерства освіти і науки України від 05.04.2019 року №1/9-227 «Про прийом дітей до перших класів у 2019 році» зарахування до 1 класу закладу освіти здійснювати відповідно до наказу директора ліцея, що видається на підставі: заяви одного з батьків дитини про зарахування за зразком, встановленим Додатком 1 до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів.

До заяви додаються:

- копія свідоцтва про народження дитини (під час подання копії пред'являється оригінал документа);

- оригінал або копія медичної довідки за формою первинної облікової документації- форма №086-1/0 «Довідка для учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 серпня 2010 року №682, зареєстрованого в

Міністерстві юстиції України 10 вересня 2010 року за №794118089 та відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 19.04.2018 року № 2.4-986 «Щодо форм медичних довідок для зарахування дітей до закладів дошкільної та загальної середньої освіти» та довідку щодо вакцинації та довакцинації учнів загальноосвітніх навчальних закладів від ряду важливих інфекційних захворювань, передбачену формою №063/0 «Карта профілактичних щеплень», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.01.2006 року №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 08.06.2006 року за № 686/12560 та відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 19.04.2018 року №2.4-986 «Щодо форм медичних довідок для зарахування дітей до закладів дошкільної та загальної середньої освіти»;

- Дані документи до закладу освіти надаються батьками до 31 травня. З 1 по 16 червня продовжується подача документів. Не пізніше 1 червня видається наказ про зарахування дітей до 1 класу відповідно до поданих заяв.

2. *Зарахування до основної та старшої школи(5,10 класи)* Відповідно до «Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року № 367«Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»

Зарахування до 5 класу закладу освіти I-III ступеня відбувається після видання наказу про переведення до нього учнів 4 класу цього ж закладу освіти. Для зарахування до закладу освіти основної та старшої школи заяви подаються до 31 травня включно. Про зарахування учнів до 5 класу видається наказ по закладу освіти від 1 червня.

Зарахування до 10 класу закладу освіти проводиться після видання наказу про переведення до нього учнів 9 класу, які не виявили намір припинити навчання в цьому закладі освіти.

- Для зарахування учня до закладу освіти III ступеня заяви подаються до 15 червня включно

РОЗДІЛ V

Система забезпечення якості освіти Яланецького ліцею Томашпільської селищної ради

I. Кадрове забезпечення освітньої діяльності

№ п/п	Педагогічні працівники	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток потреби
1	Педагогічних працівників всього,	17	17	0%
2	у тому числі ті, що мають відповідну освіту за фахом	17	17	0%

II. Якісний склад педагогічних працівників Яланецького ліцею:

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові вчителя	Освіта	Предмет, який викладає	Посада	Кваліфікаційна категорія	Педагогічний стаж
1	Річняк Людмила Миколаївна	вища	Хімія Фізика Основи здоров'я	В.о. директора заст.директора з н/вих роботи	перша	25
2.	Стасюк Вікторія Вікторівна	вища	Початкові класи	Вчитель початкових класів	перша	31.11.7
3.	Рузяк Лариса Степанівна	вища	Укр.мова та літ-ра	Вчитель укр.мови та літ-ри	перша	29.10
4.	Боднар Наталя Василівна	вища	Зарубіжна літ-ра Укр.мова та літ-ра	Вчитель зарубіжної літ-ри	перша	24
5.	Постолатій Світлана Василівна.	вища	Англійська мова	Вчитель іноземної мови	вища	31.16
6.	Стовпець Лілія Василівна	вища	Математика	Вчитель математики	перша	29.16
7.	Стовпець Григорій Михайлович	вища	Історія Правознавст. Зах.України Інформатика	Вчитель історії, правознавства, Захисту України	перша	32

8.	Калетнік Надія Василівна	вища	Географія Біологія Природозн.	Вчитель географії та біології	перша	23.16
9.	Боднар Олександр Борисович	вища	Фізкультура Захисти себе від ВІЛ	Вчитель фізичної культури	перша	20
10.	Павлишена Тетяна Вікторівна	вища	Початкові класи	Вчитель початкових класів	вища	39.10
11.	Біжан Ніна Дмитрівна	вища	Початкові класи	Вчитель початкових класів	перша	38.16
12.	Уляновська Олена Володимирівна	вища	Початкові класи	Вчитель початкових класів	друга	8.9
13.	Сафронова Людмила Анатоліївна.	вища	Педагог-організатор Музика Захист України.	Педагог- організатор	перша	20
14.	Александрова Оксана Василівна	вища	Мистецтво Громадянська освіта Образотв.мист-во Фізика	Вчитель фізики	спеціаліст	2,11 міс
15.	Мороз Людмила Іванівна	неповна вища	Вихователь групи продовж. дня	Вихователь групи продовженого дня	11 т.р	25,2
16.	Григоруk Галина Володимирівна	Середня спеціальна	Асистент вчителя	Асистент вчителя	спеціаліст	38,22 д.
17.	Стасюк Світлана Михайлівна	Середня спеціальна	Соціальний педагог/практичний психолог	Соціальний педагог/практичний психолог	спеціаліст	4.11 міс

III. Матеріально-технічне забезпечення проведення навчальних занять

Для здійснення освітньої діяльності в закладі освіти функціонують такі навчальні кабінети:

- української мови і літератури;
- зарубіжної літератури;
- іноземної мови;
- біології та хімії;
- історії та правознавства;
- географії;
- математики;
- інформатики;
- чотири навчальних кабінети початкових класів;
- кімната групи продовженого дня – спальня та ігрова;
- майстерня по дереву;
- майстерня по металу;
- спортивна зала;
- бібліотека.

Усі навчальні кабінети частково обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 року №601, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 9 вересня 2004 року за №11231/9720.

В ліцеї усього 9 комп'ютерів та два ноутбуки. Усі комп'ютери застарілі і потребують оновлення.

Ліцей має свій харчоблок, який забезпечений необхідним технологічним обладнанням, посудом та кухонним інвентарем, миючими та дезінфікуючими засобами. Усі здобувачі освіти охоплені гарячим харчуванням.

В закладі освіти створені необхідні умови для проведення освітньої діяльності.

IV. Якість проведення навчальних занять.

Адміністрацією закладу освіти здійснюється контроль за станом викладання та якістю знань учнів з навчальних предметів. Так, відповідно до плану роботи закладу освіти на 2023-2024 навчальний рік, в 2023/2024 навчальному році буде вивчатися питання стану викладання та рівня навчальних досягнень учнів:

I семестр

- Природознавство – протягом I семестру 2023-2024 навчального року (в.о. директора Річняк Л.М.)
- Природнична галузь з курсу «Я досліджую світ» – протягом I семестру 2023-2024 навчального року (в.о. директора Річняк Л.М.)

II семестр:

- Громадянська та історична галузь з курсу «Я досліджую світ» – протягом II семестру 2023-2024 навчального року (в.о. директора Річняк Л.М.)

Вивчатиметься система роботи:

I семестр

- Мороз Л.І. – вихователя ГПД – протягом I семестру 2023-2024 навчального року (заступник директора з виховної роботи Стасюк В.В.);

Вивчатимуться напрямки виховної роботи:

- Формування ціннісного ставлення до природи – протягом 2023-2024 навчального року (заступник директора з виховної роботи Стасюк В.В.)

Протягом 2024 року провести курсову перепідготовку:

1. Річняк Л.М. - вчителя хімії
2. Стасюк В.В. вчителя початкових класів НУШ (II цикл, 3 клас)
3. Рузак Л.С. – вчителя української мови та літератури
4. Боднар Н.В. – вчителя української мови та літератури
5. Постолатій С.В. – вчителя англійської мови
6. Стовпця Г.М. – вчителя інформатики
7. Стовпець Л.В. – вчителя математики
8. Калетнік Н.В. – вчителя географії
9. Боднара О.Б. – вчителя фізичної культури
10. Уляновської О.В. - вчителя початкових класів НУШ (I цикл, 2 клас)
11. Павлишеної Т.В. – вчителя початкових класів НУШ (II цикл, 4 клас)
12. Сафронової Л.А. – педагога-організатора
13. Мороз Л.І. - вихователя ГПД
14. Александрової О.В. – вчителя фізики та астрономії
15. Стасюк С.М. – практичний психолог
16. Григорук Г.В. – асистент вчителя

Протягом 2023-2024 навчального року провести атестацію:

Мороз Л.І. – вихователя ГПД

РОЗДІЛ VI

Загальний обсяг навчального навантаження

Для учнів 1-4 класів - 3360 годин протягом 2023-2024 навчального року

- 1 клас - 770 годин протягом навчального року
- 2 клас - 840 годин протягом навчального року
- 3 клас - 875 годин протягом навчального року
- 4 клас - 875 годин протягом навчального року

Для учнів 5-9 класів – 5447,5 годин на 2023-2024 навчальний рік

- 5 клас - 1015 годин на навчальний рік
- 6 клас - 1120 годин на навчальний рік
- 7 клас - 1085 годин на навчальний рік
- 8 клас - 1102,5 годин на навчальний рік
- 9 клас - 1155 годин на навчальний рік

Для учнів 10-11 класів – 2065 годин на 2023-2024 навчальний рік

- 10 клас - 1050 годин на навчальний рік
- 11 клас - 1015 годин на навчальний рік

По закладу освіти на 2023-2024 навчальний рік – 10872,5 годин

Навчальний план

Яланецького ліцею

з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

Освітні	Навчальні	Кількість годин на тиждень	Загаль
---------	-----------	----------------------------	--------

галузі	предмети	I ступінь				II ступінь					III ступінь		на к-сть годин
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Мовно - літературна	Українська мова	5/5	5/5	5/5	5/5	4/4	4/4	2/3	2/2	2/2	2/2	2/2	38/ 39
	Українська література					2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	14/ 14
	Іноземна мова (англ.)	2/2	3/3	3/3	3/3	3,5/ 3,5	3,5/ 3,5	3/3	3/3	3/3	2/2	2/2	31/ 31
	Зарубіжна література					1/2	2/1	2/2	2/2	2/2	1/1	1/1	11/ 11
Громадянська та історична	Історія України							1/1	2/1	1/2	1/2	2/1	7/ 7
	Вступ до історії України та громадянської освіти					1/1							1/1
	Інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»						2/2						2/2
	Всесвітня історія							1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	5/5
	Основи правознавства									1/1			1/1
	Громадян. освіта										2/2		2/2
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво"					2/2	2/2						4/4
	Музичне мистецтво							1/1					1/1
	Образотворче мистецтво							1/1					1/1
	Мистецтво	2/2	2/2	2/2	2/2				1/1	1/1			10/ 10
Математична	Математика	3/3	3/3	4/4	4/4	5/5	5/5				3/3	3/3	30/ 30
	Алгебра							2/2	2/2	2/2			6/6
	Геометрія							2/2	2/2	2/2			6/6
Природничі	Я досліджую світ	7/7	8/8	7/7	7/7								29/ 29
	Інтегрований курс					2/2	2/2						4/4

	«Пізнаємо природу»												
	Біологія							2/2	2/2	2/2			6/6
	Біологія та екологія										2/2	2/2	4/4
	Географія						2/2	2/2	2/2	2/1	2/1	1/1	11/9
	Фізика							2/2	2/2	3/3	3/3	3/3	13/13
	Астрономія											1/1	1/1
	Хімія							2/1	2/2	2/2	1/2	2/2	9/9
Технологічна	Трудове навчання							1/1	1/1	1/1			3/3
	Технології					2/2	2/2				2/1	1/2	7/7
Інформаційна	Інформатика			1/1	1/1	1,5/1,5	1,5/1,5	1/1	2/2	2/2	1,5/1,5	1,5/1,5	13/13
	Соціальна і здоров'я-бережлива							1/1	1/1	1/1			3/3
Соціальна і здоров'я-бережлива	Основи здоров'я												3/3
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»					1/1	1/1						2/2
Фізична культура	Культура добросусідства					0,5/0,5	0,5/0,5						1/1
	Фізична культура	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	33/33
	Захист України										1,5/1,5	1,5/1,5	3/3
ВСЬОГО по інваріантній складовій (без урахування поділу класів на групи)		22/22	24/24	25/25	25/25	28,5/29,5	32,5/31,5	31/31	32/31	33/33	30/30	29/29	312/311

РОЗДІЛ VII
Перелік освітніх галузей

Освітню програму для 1-11 класів укладено за такими освітніми галузями:

1-4 класи:

- мовно-літературна

- математична
- природнича
- технологічна
- інформатична
- соціальна і здоров'язбережувальна
- громадянська та історична
- мистецька

5- 6 класи

Мовно-літературна (МОВ);
 Математична (МАО);
 Природнича (ПРО);
 Технологічна (ТЕО);
 Інформатична (ІФО);
 Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО);
 Громадянська та історична (ГІО);
 Мистецька (МІО);
 Фізична культура (ФІО).

7-9 класи

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

10-11 класи

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Вибірково-обов'язкові предмети:

«Інформатика»;

«Технології»

РОЗДІЛ VIII

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у закладі освіти в безпечному освітньому середовищі офлайн (за потреби може використовуватися онлайн навчання в синхронному або асинхронному режимі, в залежності від безпекової ситуації) та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Освітня програма Яланецького ліцею передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

1. Рекомендовані форми організації освітнього процесу для здобувачів освіти 1-4 класів:

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досягнені при умові використання педагогічними працівниками інтерактивних форм і методів навчання:

- дослідницькі ;
- інформаційні;
- мистецькі проекти;
- сюжетно-рольові ігри;
- інсценізації;
- моделювання;
- ситуації вправи;
- екскурсії;
- дитяче волонтерство.

2. Рекомендовані форми організації освітнього процесу для здобувачів освіти 5, 6 класів:

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу для 7-11 класів. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії

учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

РОЗДІЛ ІХ

Особливості формування навчальних планів Яланецького ліцею на 2022-2023 навчальний рік

Початкова освіта

1-4 класи

Початкова школа – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки – кваліфікації.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів становить 3360 годин на навчальний рік

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвитку самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовити

готовність до здобуття освіти.

Рішенням шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів та вихователя групи продовженого дня встановлено, що викладання навчальних предметів у початковій школі від 1 по 4 клас буде здійснюватися одним вчителем і поділ на цикли 1-2 класи, 3-4 класи не проводитиметься (протокол №1 від 04.09.2022 року).

Типову освітню програму для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти.

Відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти від 31 серпня 2023 року, протокол №1 та наказу по закладу освіти від 31 серпня 2023 року №89 «Про затвердження Освітньої програми Яланецького ліцею Томашпільської селищної ради Вінницької області на 2023-2024 навчальний рік» схвалено та затверджено освітню програму Яланецького ліцею Томашпільської селищної ради Вінницької області на 2023-2024 навчальний рік.

Рішенням педагогічної ради закладу освіти від 31.08.2023 року, протокол №1, наказу по закладу освіти від 31.08.2023 року №93 «Про затвердження додатків до навчального плану Яланецького ліцею Томашпільської селищної ради на 2023-2024 навчальний рік, схвалено та затверджено Типову освітню програму для 1-2 класів та Типову освітню програму для 3-4 класів для закладів загальної середньої освіти:

1) Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);

2) Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

**Навчальний план
для початкової школи Яланецького ліцею з українською мовою навчання
на 2023-2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень				Загальна к-сть годин 1-4
		1	2	3	4	

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Мови і літератури	Українська мова	5/5	5/5	5/5	5/5	20/20
	Іноземна мова (англ.)	2/2	3/3	3/3	3/3	11/11
Естетична культура і мистецтво	Мистецтво	2/2	2/2	2/2	2/2	8/8
	Математика	3/3	3/3	4/4	4/4	14/14
Математи-ка	Я досліджую світ	7/7	8/8	7/7	7/7	29/29
	Технології					
Здоров'я і фізична культура	Інформатика			1/1	1/1	2/2
	Фізкультура і здоров'я	3/3	3/3	3/3	3/3	12/12
ВСЬОГО по інваріантній складовій		22/22	24/24	25/25	25/25	96/96
Варіативна складова						
Підсилення предметів інваріантної складової:						
Українська мова						
Математика						
ВСЬОГО по варіативній складовій						
Гранично допустиме навч. навантаж.						
Всього (без урахування поділу класів на		22/22	24/24	25/25	25/25	96/96

**В 1 класі організовано інклюзивне навчання за
індивідуальним робочим навчальним планом на 2023 -2024 навчальний рік**

№ п/п	Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість година на тиждень
1.	Мовно-літературна	Навчання грамоти	7
2.	Іноземна мова	Англійська мова	2
3.	Математична	Математика	4
4.	Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3
5.	Технологічна	Дизайн і технології	1
6.	Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво	1 1
7.	Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього			22
8.	Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення. Корекція розвитку.	2
Усього		24	

Типова освітня програма початкової освіти (далі Типова освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Типова освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін визначено у типовому навчальному плані.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями: Мовно-літературна, зокрема:

українська мова, мови корінних народів та національних меншин, літератури (МОВ1); іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГЮ)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів (2) з обов'язковими

результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть реалізовані очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Типова освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми / тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань, розвиток умінь та формування уявлень через досвід практичної діяльності.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми – кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти; сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, із шести років. Діти, яким 1-го вересня виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Заклад початкової освіти формує власну освітню програму на основі типової освітньої програми або безпосередньо на основі Державного стандарту початкової освіти.

Освітня програма закладу початкової освіти має передбачати досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, через реалізацію окреслених у цьому документі очікуваних результатів навчання.

Освітня програма закладу початкової освіти містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- навчальний план закладу освіти, який визначає загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання, послідовність їх вивчення;
- опис очікуваних результатів навчання учнів;
- перелік навчальних програм із предметів, що вивчаються за інваріантним і варіативним складниками;
- форми організації освітнього процесу;
- інструментарій для формувального та підсумкового оцінювання;
- інші освітні компоненти (за вибором закладу освіти).

Освітня програма закладу початкової освіти, створена на основі типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

Форми оцінювання здобувачів початкової освіти. Навчальні досягнення учнів у 3–4-му класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти. Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання вчитель/вчителька може формулювати індивідуальні результати навчання учня/учениці відповідно до опанування ним/нею конкретного вміння (напр., намагається визначати ключові слова, визначає ключові слова, впевнено визначає ключові слова тощо), таким чином відстежуючи поступ учня за конкретний проміжок часу (напр., за два місяці).

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує в межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування
3	Математична компетентність	Уміння: виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: і опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях
6	Навчання впродовж життя	Уміння: опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі
7	Інноваційність	Уміння: відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади
8	Громадянська і соціальна	Уміння:

	компетентність	пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя
9	Культурна компетентність	Уміння: залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості
10	Екологічна компетентність	Уміння: усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства
11	Підприємливість і фінансова грамотність	Уміння: ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень

Перелік підручників, за якими здійснюється вивчення предметів навчального плану 1-4 класів у 2023-2024 навчальному році:

Клас	Назва підручника	Автор	Рік видання
1	«Українська мова. Буквар» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах)	Іваниця Г. А	2018
	«Англійська мова» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом)	Карпюк О. Д.	2018
	«Математика» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти	Гісь О. М., Філяк І. В.	2018
	«Я досліджую світ» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).	О.І. Большакова	2018
	«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Гайдамака О. В., Колотило О. М.,	2018
2	«Українська мова і читання», видавництво «Підручники і посібники»	Г.Сапун, О Приданюк	2019
	«Математика», видавництво «Ранок»	О.Гісь, І Філяк	2019
	«Я досліджую світ», частина І. Видавництво «Ранок»	Н.Бібік, Г.Бондарук	2019
	«Я досліджую світ», частина ІІ. Видавництво «Ранок»	М.Корнієнко	2019
	«Мистецтво», видавництво «Навчальна книга – Богдан»	В.Островський, Г.Федун	2019
	«Англійська мова»	Карп'юк О.Д.	2019
3	«Українська мова», Харків, видавництво «Ранок»	І.Большакова М.Приспінська	2020
	«Математика», Тернопіль, видавництво «Підручники і посібники»	А.Заїка, С.Тарнавська	2020
	«Я досліджую світ», Київ «Освіта»	М.С.Вашуленко, Г.Ломаковська, Т.Єреська	2020
	«Мистецтво», Тернопіль «Навчальна книга –Богдан»	В.Островський, Г.Федун	2020
	Англійська мова, Київ, видавництво «Лінгвіст»	Г.К.Мітчелл	2020
4	«Українська мова», Тернопіль, видавництво «Підручники і посібники»	Г.Сапун	2021
	«Математика», Харків, видавництво «Ранок»	О.Гісь, І.Філяк	2021

«Я досліджую світ», Київ «Алатон»	Т.Воронцова, В.Пономаренко	2021
«Мистецтво», Кам'янець – Подільський, видавництво «Абетка»	Н.Лемешева	2021
Інформатика, Київ «Алатон»	Т.Воронцова, В.Пономаренко	2021
Англійська мова, Тернопіль, видавництво «Навчальна книга – Богдан»	Т.Будна	2021

Базова середня освіта 5- 6 класи

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам освітнього процесу. Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення.

Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість. Організація освітньої діяльності здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. №898. Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5 класі реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською, англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас,

школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно - комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчальнопізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Цілі та завдання освітньої діяльності закладу

Мета діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини. Промінська гімназія - школа з українською мовою навчання. Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу школи:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладу із навчанням українською мовою (5 клас) згідно з типовим планом наведено в таблиці.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у Яланецькій гімназії в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Освітня програма гімназії передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити висновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом запровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму гімназії укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Освітня галузь	Предмети	Модельна навчальна програма	Підручники
Мовно - літературна	Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.).	«Українська мова» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М.). «Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В.
	Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.).	. «Українська література» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.) «Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б
	Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудницька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.).	"Зарубіжна література" підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ковбасенко Ю.І., Ковбасенко Л.В., Дячок С.О.). Зарубіжна література: підручник для 6 класу ЗЗСО (Автор: Ковбасенко, Первак, Дячок)
	Англійська мова (5-й рік навчання)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.).	«Англійська мова (5-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Мітчелл Г. К., МаріленіМалкогіанні). «Англійська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) Карпюк О. Д., Карпюк К. Т.
Математична	Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.).	.«Математика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.) «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С. (у 2-х частинах)

Природничча	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.).	<p>«Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.).</p> <p>«Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти Гільберг Т. Г., Балан П. Г., Крячко І. П., Стократний С. А.</p>
	Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.)	«Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р.

Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.)	Підручник "Досліджуємо історію і суспільство. 5 клас (інтегрований курс)", частина I (авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б.) «Досліджуємо історію і суспільство» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти авт. Пометун О. І., Ремех Т. О.
Інформаційна	Інформатика	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).	Навчальний посібник «Інформатика. 5 клас» частина I (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) ТОВ "Видавництво "Генеza" навчальний посібник «Інформатика. 5 клас» ТОВ "Видавництво частина II (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
Технологічна	Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.).	"Технології" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна І.С., Приходько Ю.М., Крімер В.В., Павич Н.М.). "Технології" підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна І.С., Приходько Ю.М., Крімер В.В., Павич Н.М.).
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).	«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г., Федун С. І., Чорний О. В.) «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти авт. Кондратова Л. Г.

Фізична культура	Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).	<p>«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).</p> <p>«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тетяна Воронцова, Володимир Пономаренко, Ірина Лаврентьєва, Олена Хомич, Наталія Андрук).</p>
	Культура добросусідства	Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.-укл. Араджионі М. А., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І., Унгурян І. К.).	<p>"Культура добросусідства" підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Араджионі М.А., Унгурян І.К., Козорог О.Г., Лебідь Н.І., Потапова В.І.).</p> <p>"Культура добросусідства" підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Араджионі М.А., Унгурян І.К., Козорог О.Г., Лебідь Н.І., Потапова В.І.).</p>

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують

конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів у 5 класі здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти: Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо).

Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності. Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й

виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання. Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів. У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у таблиці.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК
ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ**

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо - це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких - розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати

7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину- це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття

15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однихвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «...»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми

24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай - запиши - обговори в парі - поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай - розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай - підсумуй - запитай - пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____ » (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____ » (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео

33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося» «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння

38	Усне опитування	<p>Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____ ?</p> <p>Які характерні риси/елементи _____ ? Як іще можна показати/проілюструвати _____ ? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль ? Як _____ стосується _____ ? Які ідеї / деталі можна додати до _____ ? Наведіть приклад _____ ? Що не так з _____ ? Який висновок ви могли б зробити з _____ ? Які висновки можна зробити з _____ ?</p>
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	<p>Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань дошки для гри в хрестики -нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань</p>
41	Хто швидше?	Робота в парі - слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю

44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента. Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти. Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року. Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 (зі змінами). Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формувальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею,

та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв: розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, - за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання. Ці орієнтовні вимоги мають допоміжний характер і не є обов'язковими до використання.

Навчальний план

5-9 класів Яланецького ліцею

з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Загальна к-сть годин		
		5	6	

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Мовно - літературна	Українська мова	4/4	4/4	8/8
	Українська література	2/2	2/2	4/4
	Іноземна мова (англ.)	3,5/3,5	3,5/3,5	7/7
	Зарубіжна література	1/2	2/1	3/3
Громадянська та історична				
	Вступ до історії України та громадянської освіти	1/1		1/1
	Інтегрований курс " Історія України. Всесвітня істрія. "		2/2	2/2
	Всесвітня історія			3/3
	Основи правознавства			1/1
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво"	2/2	2/2	4/4
Математична	Математика	5/5	5/5	10/10

Природ- нича	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	2/2	2/2	4/4
	Географія		2/2	2/2
Техноло- гічна				
	Технології	2/2	2/2	4/4
Інформатич на	Інформатика	1,5/ 1,5	1,5/ 1,5	3/3
Соціальна і здоров'я- збережува- льна	Інтегрований курс "Здоров'я , безпека та добробут"	1/1	1/1	2/2
	Культура добросусідства	0,5/0,5	0,5/0,5	1/1
Фізична культура	Фізкультура і здоров'я	3/3	3/3	6/6
ВСЬОГО по інваріантній складовій		28,5/	32,5/	61/61
(без урахування поділу класів на групи)		29,5	31,5	

7-9 класи

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) Яланецького ліцею розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на підставі Типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти Яланецького ліцею (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі - Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, затверджених наказом МОН України від 07.06.2017 року №804 та від 23.10.2017 року №1407. Пропонований зміст навчальних програм, якімають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3342,5 годин/навчальний рік:

- для 7 класу - 1085 годин/навчальний рік,
- для 8 класу – 1102,5 годин/навчальний рік,
- для 9 класу – 1155 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах Яланецького ліцею.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальний план

7-9 класів Яланецького ліцею

з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Загальна к-сть годин			
		7	8	9	

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Мовно - літературна	Українська мова	2/3	2/2	2/2	6/7
	Українська література	2/2	2/2	2/2	6/6
	Іноземна мова (англ.)	3/3	3/3	3/3	9/9
	Зарубіжна література	2/2	2/2	2/2	6/6
Громадянська та історична	Історія України	1/1	2/1	1/2	4/4
	Всесвітня історія	1/1	1/1	1/1	3/3
	Основи правознавства			1/1	1/1
Мистецька					
	Музичне мистецтво	1/1			1/1
	Образотворче мистецтво	1/1			1/1
	Мистецтво		1/1	1/1	2/2
Математична					
	Алгебра	2/2	2/2	2/2	6/6
	Геометрія	2/2	2/2	2/2	6/6

Природ- нича	Біологія	2/2	2/2	2/2	6/6
	Географія	2/2	2/2	2/1	6/5
	Фізика	2/2	2/2	3/3	7/7
	Хімія	2/1	2/2	2/2	6/5
Техноло- гічна	Трудове навчання	1/1	1/1	1/1	3/3
Інформатич на	Інформатика	1/1	2/2	2/2	5/5
Соціальна і здоров'я- збережува- льна	Основи здоров'я	1/1	1/1	1/1	3/3
Фізична культура	Фізкультура і здоров'я	3/3	3/3	3/3	9/9
ВСЬОГО по інваріантній складовій		31/	32/	33/	96/95
(без урахування поділу класів на групи)		31	31	33	

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Яланецького ліцею містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

1. вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2. здатність спілкуватися українською, англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3. математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4. компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості,

прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5.інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6.екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7.інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно - комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8.навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9.громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10.культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11.підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за *наскрізними лініями* реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета
- проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
------------------------	-------------------------------

Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага - ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій. Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Передбачені результати базової середньої освіти

Освітня програма базової середньої освіти Яланецького ліцею передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми базової середньої освіти Яланецького ліцею забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності Яланецького ліцею при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором відповідно освітніх потреб учнів.

Мова навчання – українська.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується керівником закладу освіти чи його заступником.

Перелік програм, за якими здійснюється вивчення предметів навчального плану в основній школі в 2023/2024 навчальному році

№	Назва програми	Клас	Предмет	Кількість годин	
				за програмою	За навч. планом
1	Українська мова. Програма 6-9 кл. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804	7	Українська мова	88	35
2	Україн. література 6-9 кл. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804	7	Українська літ-ра	70	17
3	Зарубіжна література. 6 -9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 року № 804)	7	Зарубіжна література	70	17
4	Англійська мова Наказ МОН від 20.04.2018 № 408	7	Англійська мова	105	17
5	Алгебра Навчальна програма для 6-9 класів. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)	7	Алгебра	70	17
6	Геометрія Навчальна програма для 6-9 класів. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)	7	Геометрія	70	17

7	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Фізика» 7 – 9 класи, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України №804 від 07.06.2017 р.)	7	Фізика	70	17
8	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. 7 – 9 класи , затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.)	7	Хімія	52	17
9	Основи здоров'я 6 – 9 класи. <i>Оновлена навчальна програмою</i> Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	7	Основи здоров'я	35	9
11	Біологія. 6 – 9 класи. Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх закладів (оновлена), затверджена наказом МОН від 07.06.2017 року № 804)	7	Біологія	70	17
12	Географія. 6 – 9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698	7	Географія	70	17
13	«Історія України. Всесвітня історія.» <i>Оновлена навчальна програма</i> «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	7	Історія України	35	17
14	«Історія України. Всесвітня історія.» <i>Оновлена навчальна програма</i> «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	7	Всесвітня історія	35	9
15	Фізична культура Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 6-9 класи (оновлена) (Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698)	7	Фізична культура	105	17
16	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 07.06.2017 року № 804)	7	Трудове навчання	35	9
17	Музика Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи (оновлена) (Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804)	7	Музичне мистецтво	35	9
18	Інформатика Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року	7	Інформатика	35	9

	№ 804)				
19	Мистецтво 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року №804)	7	Образотворче мистецтво	35	9
20	Українська мова. Програма 6-9 кл. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804	8	Українська мова	70	105
21	Україн. література 6-9 кл. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804	8	Українська літ-ра	70	70
22	Зарубіжна література. 6 -9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 року № 804)	8	Зарубіжна література	70	70
23	Англійська мова Наказ МОН від 20.04.2018 № 408	8	Англійська мова	105	105
24	Алгебра . Навчальна програма для 6-9 класів. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)	8	Алгебра	70	70
25	Геометрія Навчальна програма для 6-9 класів. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)	8	Геометрія	70	70
26	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Фізика» 7 – 9 класи, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України №804 від 07.06.2017 р.)	8	Фізика	70	70
27	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія.7 – 9 класи , затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.)	8	Хімія	70	70
28	Основи здоров'я 6 – 9 класи. <i>Оновлена навчальна програмою</i> Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	8	Основи здоров'я	35	35
30	Біологія. 6 – 9 класи. Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх закладів (оновлена), затверджена наказом МОН від 07.06.2017 року № 804)	8	Біологія	70	70

31	Географія. 6 – 9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698	8	Географія	70	70
32	Фізична культура Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 6-9 класи (оновлена) (Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698)	8	Фізична культура	105	105
33	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 07.06.2017 року № 804)	8	Трудове навчання	35	35
34	«Історія України. Всесвітня історія.» Оновлена навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	8	Історія України	52	52
35	«Історія України. Всесвітня історія.» Оновлена навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	8	Всесвітня історія	35	35
36	Інформатика Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804)	8	Інформатика	70	70
37	Мистецтво. 5-9 класи (авт..Масол) Оновлена, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 року № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів)	8	Мистецтво	35	35
38	Українська мова. Програма 6-9 кл. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804	9	Українська мова	70	105
39	Україн. література 6-9 кл. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804	9	Українська літ-ра	70	70
40	Зарубіжна література. 6 -9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 року № 804)	9	Зарубіжна література	70	70
41	Англійська мова Наказ МОН від 20.04.2018 № 408	9	Англійська мова	105	105

42	Алгебра Навчальна програма для 6-9 класів. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)	9	Алгебра	70	70
43	Геометрія Навчальна програма для 6-9 класів. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)	9	Геометрія	70	70
44	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Фізика» 7 – 9 класи, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України №804 від 07.06.2017 р.)	9	Фізика	105	105
46	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. 7 – 9 класи , затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.)	9	Хімія	70	70
47	Основи здоров'я 6 – 9 класи. <i>Оновлена навчальна програмою</i> Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	9	Основи здоров'я	35	35
48	Біологія. 6 – 9 класи. Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх закладів (оновлена), затверджена наказом МОН від 07.06.2017 року № 804)	9	Біологія	70	70
49	Географія. 6 – 9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698	9	Географія	52	52
50	Фізична культура Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 6-9 класи (оновлена) (Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698)	9	Фізична культура	105	105
51	«Історія України. Всесвітня історія.» <i>Оновлена навчальна програма</i> «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	9	Історія України	52	52
52	«Історія України. Всесвітня історія.» <i>Оновлена навчальна програма</i> «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	9	Всесвітня історія	35	35
53	Основи правознавства оновлена навчальна програма Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	9	Основи правознавства	35	35
54	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 07.06.2017 року № 804)	9	Трудове навчання	35	35

55	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року № 804).	9	Інформатика	70	70
56	Мистецтво. 5-9 класи (авт.Масол) Оновлена, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 року № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів)	9	Мистецтво	35	35

**Перелік підручників,
за якими здійснюється вивчення предметів навчального плану
в основній школі в 2023 –2024 навчальному році**

Клас	Назва підручника	Автор	Рік видання
7	Основи здоров'я	Бех І.Д.	2015
			2016
	Алгебра	Істер О.С.	2015 2016
	Біологія	Запорожець Н.В., Черевань І.І., Воронова І.А.	2015
	Образотворче мистецтво	Папіш Л.В., Шутка М.М.	2015 2016
	Історія України	В.Власов.	2020
	Музичне мистецтво	Кондратова Л.Г.	2015
	Трудове навчання (для дівчат)	Терещук А.І.	2015
	Трудове навчання (для хлопців)	Терещук А.І., Авраменко О.Б.	2015
	Зарубіжна література	Є.Волощук	2015 2016
	Українська література	Коваленко Л.Т.	2016
	Географія	Коберник С.Г.	2015
	Англійська мова	О.Карп'юк	2020
	Українська мова	О.П.Глазова	2015
	Хімія	Ярошенко О.Г.	2015
	Фізика	Божинова Ф.Я., Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О.	2015
	Геометрія	Істер О.С.	2015
	Всесвітня історія	Н.Сорочинська	2020
	Інформатика	О.Коршунова	2020
8	Основи здоров'я	Бех І.Д.	2016
	Алгебра	Бевз Г.Е., Бевз В.Г	2016
	Біологія	Матяж Н.Ю., Остапченко Л.І.	2016
	Історія України	Гісем О.В., Мартинюк О.О.	2016
	Мистецтво	Кондратова Л.Г.	2016
	Трудове навчання	Гащак В.М.	2016
	Зарубіжна література	Ніколаєнко О.М., Туряниця	2016
	Українська література	Коваленко Л.Т.	2021
	Географія	Бойко, І.Л.Дітчук	2016
	Англійська мова	О.Карп'юк	2016
	Українська мова	О.Глазова	2021
	Хімія	М.М.Савчин	2021

	Фізика	Божинова Ф.Я., Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О.	2021
	Геометрія	Єршова А.П.	2016
	Інформатика	Морзе Н.В.	2016
	Всесвітня історія	Гісем О.В., Мартинюк О.О.	2016
9	Основи здоров'я	Бех І.Д.	2017
	Алгебра	Бевз Г.П, Бевз В.Г.	2017
	Біологія	Л.І.Остапченко	2017
	Історія України	В.С.Власов	2017
	Трудове навчання	В.І.Татушинський.	2017
	Зарубіжна література	Є.Волощук	2017
	Українська література	Л.Т.Коваленко	2017
	Географія	В.М.Бойко, І.Л.Дітчук	2017
	Англійська мова	О.Карпюк	2017
	Українська мова	О.П. Глазова	2017
	Джерела пружно б'ють. Хрестоматія з укр. літератури	Б.Степанишин	2005
	Хімія	О.Г.Ярошенко	2017
	Фізика	Божинова Ф.Я., Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О.	2017
	Геометрія	А.П.Єршова, В.В.Голобородько, О.Ф.Крижановський, С.В.Єршов	2017
	Всесвітня історія	П.Б.Полянський	2017
	Інформатика	Н.В.Морзе	2017
	Зарубіжна література	Є.Волощук	2017
	Трудове навчання	В.І.Татушинський	2017
	Трудове навчання	Терещук	2009
	Фізична культура	Ароф'єв	2009
	Зарубіжна література	Н.Півнюк	2009
	Мистецтво	Н.в.Назаренко	2009
	Основи правознавства	О.Є.Святокум	2017

Старша школа 10-11 класи

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій, і є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому в свідомості учнів формується цілісна картина світу, випускники старшої школи володіють способами пізнавальної та комунікативної діяльності, умінням одержувати інформацію з різних джерел і самостійно опрацьовувати її, застосовувати набуті знання в повсякденному житті та готові до свідомого вибору та самореалізації.

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення

до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення школи старшого ступеня і має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. При цьому реалізується принцип особистісно орієнтованого навчання, створюються найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації випускників, продовження освіти та початку професійної діяльності.

Мета профільного навчання – забезпечення умов для якісної освіти старшокласників у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації учнів на майбутню діяльність, яка користується попитом на ринку праці, встановлення наступності між загальною середньою і професійною освітою, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Профільний заклад освіти є інституційною формою реалізації цієї мети.

Основні завдання профільного навчання

- створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів старшої школи в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- забезпечення наступності між загальною середньою та професійною освітою, можливості отримати професію;
- сприяння професійній орієнтації і самовизначенню старшокласників, соціалізації учнів незалежно від місця проживання, стану здоров'я тощо;
- здійснення психолого-педагогічної діагностики щодо визначення готовності до прийняття самостійних рішень, пов'язаних з професійним становленням;
- сприяння у розвитку творчої самостійності, формуванні системи уявлень, ціннісних орієнтацій, дослідницьких умінь і навичок, які забезпечать випускнику школи можливість успішно самореалізуватися;
- продовження всебічного розвитку учня як цілісної особистості, його здібностей і обдарувань, його духовності й культури, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору.

Навчальний план Яланецького ліцею для 10 та 11 класів на 2023-2024 навчальний рік складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти та науки України від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2018 року №1493 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 року №464 (додаток – таблиця №2).

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 року №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня змінено назву навчального предмета «Захист Вітчизни» на «Захист України»

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани III ступеня містять усі предмети інваріантної складової, передбачені таблицею до Типової освітньої програми (10 клас) і до Типової освітньої програми (учні 11 класів – індивідуальна форма навчання).

Навчальний план для старшої школи Яланецького ліцею з українською мовою навчання на 2023-2024 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		Загальна к-сть годин 10-11
		10	11	

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Мови і літератури	Українська мова	2/2	2/2	4/4
	Українська література	2/2	2/2	4/4
	Іноземна мова (англ.)	2/2	2/2	4/4
	Зарубіжна література	1/1	1/1	2/2
Суспіль-ствознав-ство	Історія України	1/2	2/1	3/3
	Всесвітня історія	1/1	1/1	2/2
	Громадянська освіта	2/2		2/2
Математи-ка	Математика	3/3	3/3	6/6
Природнича	Біологія та екологія	2/2	2/2	4/4
	Географія	2/1	1/1	3/2
	Фізика	3/3	3/3	6/6
	Астрономія		1/1	1/1

	Хімія	1/2	2/2	3/4
Технології	Трудове навчання	2/1	1/2	3/3
	Інформатика	1,5/1,5	1,5/1,5	3/3
Здоров'я і фізична культура	Фізкультура і здоров'я	3/3	3/3	6/6
Захист України	Захист України	1,5/1,5	1,5/1,5	3/3
ВСЬОГО по інваріантній складовій		30/30	29/29	59/59

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-11 класів складає 2304 годин на 2023-2024 навчальний рік.

Для організації освітнього процесу закладом освіти обрано другий варіант Типової освітньої програми (таблиця 2), що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика», «Захист Вітчизни», а також передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика та астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти») також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика», «Технології», «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту.

Відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти від 31 серпня 2023 року, протокол №1 «Про схвалення вибірково-обов'язкових предметів для учнів 10-11 класів на 2023-2024 навчальний рік» та враховуючи думку дітей, схвалено та затверджено наказом по закладу освіти від 31.08.2023 року №138 такі предмети із вибірково-обов'язкових:

- «Інформатика» - 1,5 год на тиждень протягом 2023-2024 навчального року;
- «Технології» - 1,5 год на тиждень протягом 2023-2024 навчального року.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 року №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) комбінусуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах та з метою повного і якісного виконання навчальної програми з предмету «Захист України», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 30.07.2015 року №826, вивчення медико-санітарної підготовки дівчат, проведено поділ на групи.

10 клас

- 1,5 год на тиждень протягом 2023-2024 навчального року (хлопці).

11 клас

- 1 год на тиждень протягом 2023-2024 навчального року (дівчата),
- 1,5 год на тиждень протягом 2023-2024 навчального року (хлопці).

Відповідно до листа міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 року №1/9530-22 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році», до листа міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 року №1/13749-23 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році», поділ класів на групи юнаків та дівчат здійснюється незалежно від кількості учнів у класі. Проте якщо у групі є менше ніж 5 осіб, то учні цієї групи навчаються за індивідуальними навчальними планами.

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану, що в Навчальних планах закладу освіти позначені числом (0,5 год, 1,5 год, 2,5 год, 3,5 год) викладатимуться упродовж навчального року відповідно до поданих таблиць навчальних планів на 2023-2024 навчальний рік та посеместрово.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 10-11 класів.

- 1) Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів: вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською, англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в

навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечно та етичного використання засобів інформаційно - комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

**Перелік програм,
за якими здійснюється вивчення предметів
навчального плану в старшій школі в 2023/2024 навчальному році**

№	Назвапрограми	Клас	Предмет	Кількість годин	
				за програмою	За навч. планом

1.	Українська мова Навчальна програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	10	Українська мова	70	70
2	Українська література Навчальна програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	10	Українська літ- ра	70	70
3	Зарубіжна література Навчальна програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	10	Зарубіжна література	35	35
4	Англійська мова Наказ МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493)	10	Англійська мова	70	70
5	Алгебра Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	10	Алгебра	54	54
6	Геометрія Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	10	Геометрія	51	51
7	Фізика 10-11 (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Яцківа Я.Я. (затверджена наказом МОН № 1539 від 24.11.2017 року)	10	Фізика	105	105
8	Програма з хімії для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року №1407.	10	Хімія	52	52
9	Біологія і екологія 10 – 11 клас. Рівень стандарт. Програма затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407.)	10	Біологія і екологія	70	70
10	Географія 10 – 11 клас. (Рівень стандарту) Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698	10	Географія	52	52

11	Фізична культура (Рівень стандарту) , затверджена наказом МОН України від 03.08.2022 року № 698)	10	Фізична культура	105	105
12	Технології.10 – 11 класи За новими програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 р. № 1407.	10	Технології	52	52
13	«Історія України. Всесвітня історія.» Оновлена навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	10	Історія України	52	52
14	«Історія України. Всесвітня історія.» Оновлена навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	10	Всесвітня історія	35	35
15	Інформатика 10 – 11 класи. За новими програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 р. № 1407)	10	Інформатика	52	52
16	Захист України оновлена навчальна програма «Захист України. Рівень стандарту» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698	10	Захист України	52	52
17	Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс). 10 клас» Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	10	Громадянська освіта	70	70
18	Українська мова навчальна програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	11	Українська мова	70	70
19	Українська література Навчальна програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	11	Українська літ-ра	70	70
20	Зарубіжна література Навчальна програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	11	Зарубіжна література	35	35
21	Англійська мова Наказ МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493)	11	Англійська мова	70	70
22	Алгебра Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	11	Алгебра	54	54
23	Геометрія Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	11	Геометрія	51	51

24	Фізика 10-11 (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В.М. (затверджена наказом МОН № 408 від 20.04.2018 року)	11	Фізика	105	105
25	Астрономія 11 клас (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.Я., затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408	11	Астрономія	35	35
26	Програма з хімії для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року №1407.	11	Хімія	70	70
27	Географія 10 – 11 клас. (Рівень стандарту) Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698	11	Географія	35	35
29	Біологія і екологія 10 – 11 клас. Рівень стандарт. Програма затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 року № 1407.)	11	Біологія і екологія	70	70
30	Фізична культура (Рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 03.08.2022 року № 698)	11	Фізична культура	105	105
31	Технології.10 – 11 класи За новими програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 р. № 1407.	11	Технології	52	52
32	«Історія України. Всесвітня історія.» Оновлена навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	11	Історія України	52	52
33	«Історія України. Всесвітня історія.» Оновлена навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи» Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)	11	Всесвітня історія	35	35
34	Інформатика 10 – 11 класи. За новими програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 р. № 1407.)	11	Інформатика	52	52
35	Захист України оновлена навчальна програма «Захист України. Рівень стандарту» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698	11	Захист України.	52	52

**Перелік підручників,
за якими здійснюється вивчення предметів навчального плану
в старшій школі (10-11 класи) в 2023 – 2024 навчальному році**

Клас	Назва підручника	Автор	Рік видання
10	Математика. Алгебра і початки аналізу та геометрія. Рівень стандарту	Є.П.Нелін	«Ранок» 2018
	Біологія і екологія	Л.І. Остапченко.	«Генеза» -2018
	Історія України	Власов В. С., Кульчицький С. В.	«Літера» 2018
	Зарубіжна література (рівень стандарту).	Ісаєві О.О.,	«Оріон»

		Клименко Н.В.	2018
	Українська мова	О.П.Глазова	«Ранок» 2018
	Українська література	О.Авраменко	«Грамота» 2018
	Духовні криниці Хрестоматія з укр. літератури	Семенюк Г.Ф., П.Хропко	2004
	Географія	С.Г.Кобернік Р.Р.Коваленко	Абетка -2018
	Англійська мова	О. Карп'юк	«Астон» 2018
	Хімія	Л.П. Величко	«Педагогічна думка» 2018
	Фізика	Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.П.)	ТОВ «Ранок» 2018
	Всесвітня історія	Полянський П. Б	«Грамота» 2018
	Інформатика	Морзе Н. В., Барна О. В.	«Оріон» 2019
	Захист Вітчизни . Основи медичних знань	Гудима Л.А.	«Астон» 2018
	Технології	В. Татушинський	Педагогічна думка 2010
	Громадянська освіта	Гісем О.О., Мартинюк О.О.	«Ранок» 2018
	Захист Вітчизни	Гарасимів І. М.	«Астон» 2018
11	Історія України	Власов В.С.	«Літера» 2019
	Українська література	О.Авраменко	«Грамота» 2019
	Срібний птах. Хрестоматія	Г.Ф.Семенюк Частина 1 Частина 2	2005 2006
	Українська мова	О.Глазова	«Ранок» 2019
	Хімія	М.Савчин	«Грамота» 2019
	Фізика	В.Г.Бар'яхтар, С.О.Довгий	«Ранок» 2019
	Математика. Алгебра і початки аналізу та геометрія. Рівень стандарту	Є.П.Нелін, О.Є.Долгова	«Ранок» 2019
	Всесвітня історія.	П. Полянський	«Грамота» 2019
	Інформатика	Морзе Н. В., Барна О. В.	«ГенеЗа» 2019
	Зарубіжна література	Ніколенко О.	К.:Грамота, 2019
	Астрономія	М. Пришляк	«Ранок» 2019
	«Захист Вітчизни (рівень стандарту)»	: Гарасимів І. М., Пашко К. О., Фука М. М., Щирба	«Астон» 2019
	«Технології (рівень стандарту)»	Туташинський В. І., Кірютченкова І. В.	Педагогічна думка 2018
	«Захист Вітчизни (рівень стандарту), «Основи медичних знань	Гудима А. А., Пашко К. О., Гарасимів І. М., Фука М. М	«Астон» 2019
	«Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)»	Гісем О. О., Мартинюк О. О	2018

	Біологія і екологія	Соболь В.І.	Абетка -2019
	Географія	І. Довгань, О.Стадник	«Ранок» 2019

РОЗДІЛ X **ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ**

Відповідно до нового Положення про дистанційну форму навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 8 вересня 2020 року №1115 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за №941/35224, у зв'язку з можливістю введення карантинних заходів в закладі освіти може бути запроваджено дистанційну форму навчання.

Звичайно, що дистанційна освіта не може замінити справжнього очного навчання. Діти мають соціалізуватися, особливо в початковій школі. Через пандемію коронавірусу весь світ шукає альтернативні шляхи для економічного та соціального життя. І галузь освіти – не виняток, адже для нас важливо, щоб освітній процес тривав та був якісним і безпечним.

Дистанційне навчання є перспективною сферою розвитку освіти в умовах її цифровізації. Водночас таке навчання у разі потреби дозволяє забезпечити індивідуальну освітню траєкторію здобувача освіти, а також неперервність освітнього процесу у випадках надзвичайних обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти”.

Дистанційна форма здобуття освіти залишається виключно добровільною і потребує подання відповідної заяви про зарахування/переведення від батьків. Але відтепер для навчання за дистанційною формою учням не потрібно мати високий рівень навчання (10-12 балів) – таку можливість має будь-який учень для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Технології дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти (денній, вечірній, педагогічному патронажі тощо) можуть використовуватися для проведення оцінювання, консультацій, вивчення окремих тем з предмета.

Дистанційні технології можна використовувати для надання додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг для осіб з особливими освітніми потребами, якщо в населеному пункті, де проживає учень, відсутні відповідні фахівці, що надають такі послуги.

Технології дистанційного навчання дозволяють продовжувати освітній процес під час карантину та інших надзвичайних обставин (без переведення учнів на дистанційну форму).

У закладі освіти є можливість організації дистанційного навчання.

При цьому обов'язково мають враховуватися інтереси учнів під час дистанційного навчання:

- організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію вчителів з учнями;
- під час дистанційного навчання мають створюватися умови для забезпечення повноцінної участі в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку;
- заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також за потреби надання їм підтримки в освітньому процесі;
- для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин, заклад забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів – телефонного, поштового зв'язку тощо;
- організація освітнього процесу обов'язково здійснюється з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних, а також санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, часу для виконання домашніх завдань тощо.

З метою забезпечення прав педпрацівників організація дистанційного навчання має здійснюватися у межах їх робочого часу.

У межах своєї автономії заклад освіти самостійно визначатиме механізм моніторингу і контролю якості дистанційного навчання в закладі освіти. Спосіб, у який керівник закладу здійснюватиме контроль за виконанням освітніх програм учнями та педпрацівниками, схвалюватиме педрада.

РОЗДІЛ XI

ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. *Формувальне оцінювання* має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати

хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів:

1-4 класи – Наказ МОН № 813 від 13.07.2021 року Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

5-6 класи – Наказ МОН №289 від 01.04.2022 року « Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання може здійснюватися за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. За рішенням педагогічної ради №1 від 31.08.2023 року здобувачам освіти 5 класу визначити вересень місяць, як адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання. У жовтні, в разі успішної адаптації, застосувати рівневе оцінювання. А починаючи з листопада перейти на бальне оцінювання.

7-11 класи – Наказ МОН України від 05.05.2008 р. за № 371 та пізніше вдосконалені відповідно до чинного законодавства (зміни №898 від 30.09.20)

- **Критерії базової та профільної середньої освіти** реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом МОН України від 13.04.2011р. за № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило

	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.